

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Mirdetések díjazás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

A sujtó kéz,

Istennek nehéz balkeze végigvert a földeken. Az aranykalászt a sáros földbe verte, a szőlő dúsak indult fürtjét lesodorta a jég, a gazdának réme, az egész vidéknek elpusztítója.

Most a jég vert rajtunk végig. Milliós értékek mentek veszendőbe. Verejtékes esztendei munkának minden gyümölcse vált semmivé. Sár lett a kenyérből és sírás zokog a széles, végtelen mezők fölött, ahol ilyen időtájt az aratók vig éneke peng. Az imádásos kenyér elpusztult...

Milyen nehéz a sors, milyen sötét végzet. A magot elvetették, a földet megművelték, sóhajos reménységgel dédelgették és most, most az utolsó félpercben, amikor már kenyérré vált a mag, az egész esztendei munka, jött egy nehéz felhő, jött egy nehéz vihar és elfujta mint könnyű pelyhet tizezrek munkáját, tizezrek reménykedését.

Milyen gyenge és milyen kicsi az ember. Az ember, aki büszke gépekkel ur akar lenni a természetben. Az ember, aki büszke tudással méri a szelek járását, felhők futását. A szél az erősebb, a felhő az erősebb. Az ember, ime, újból csatát veszített. Pár rövid óra és elpusztult egy hosszú esztendőnek, sok-sok napnak minden munkája és az ember le-sujtva áll a megalázott buzatáblák, a sárba vert kenyér előtt. Veszített. Elvesztette a csatát, amelyet évezredek, évmilliók óta viv isteni parancsnak akaratóból a földdel, a széllel, a felhővel a kenyérért.

És mégis erős az ember. Végtelen az ereje és végtelen az akarata. Széllel, felhővel perlekedő, örök anyánkkal, a földdel szövetező. A jégverésben letarolt csatamező, az elpusztított élet láttán nem roskad össze megsemmisülten, nem jajong hiábavaló módon a romok fölött, nem a sírásnak és panaszkodásnak lehetetlenségében keres segítséget. Új munkát kezd reménységeinek romjain és a pusztulás mezőin újra harcol a kenyérért.

Ez az ember sorsa, ez az ember kötelessége. Az emberé, akit levert a jég, a természetnek ereje. És a többi ember? A többi embernek kötelessége segíteni bába jutott társán, testvérén, akitnek a nehezebb rész jutott. A segítségben nem lehet különbség, akit a csapás ért, annak a terhein könnyíteni kell, akármilyen nyelven beszél, akármilyen politikai táborhoz tartozik. Emberek, sies-sünk, mert a munkának újból minél hamarabb meg kell indulnia a letarolt kenyérmezőkön.

Megnagyobbítják Aradvármegyét. — Mikor végzik ki Lederer Gusztávot? — Országos akció az érettségi ellen. — Csillag Teréz meghalt. — Aradi egyetemi hallgató különös esete Franciaországban. — Halálos tárnabeomlás Clujon. — Rabot szöktetett egy aradi fogházór. — Kírabolták a parasztpárt vezérét. — Visszaadják a magyar letéteket. — A nyugdíjba küldöit városi tisztviselők. — Készül Arad város választói jegyzéke.

Nem szorítják meg a kivitelt.

Néhány nap múlva megjelenik az új gabonarendelelet

(Bucuresti, július 10.) A Dimi-neata értesülése szerint a kormány lemond a kivitel megszorításáról, mivel ennek következtében a külföldi adósságok fizetése körül nehézségek támadtak. A lap úgy értesült, hogy a legfelsőbb vámbizottság mai ülésén ebben az értelemben fognak határozni.

Brančovici, a gabonakereskedők szövetségének elnöke ma felkereste Tancred Constantinescu

ipar- és kereskedelmi minisztert, akitől kérte a gabonarendelelet sürgős kibocsátását. A miniszter válaszában kijelentette, hogy még négy napig vár a gabonarendelelet kiadásával, mert csak akkorra lesznek birtokában az összes terméseredmények. Ezenkívül Brancovici kérte a kiviteli vámok leszállítását, mivel a mostani illetékek mellett a román gabona nem lehet versenyképes a külföldi gabonával.

Franciaország békére kényszeríti Abd el Krimet

Heves háborus vita a francia kamarában. — A rifkabilok új győzelmet arattak.

(Páris, július 10.) A kamara tegnapi ülésén a marokkói hadműveletekhez kért 184 millió frank hitelről szóló vitában Cachin kommunista azt hangoztatta, hogy a marokkói nép nem engedi magát leigázni. Franciaországnak meg kell gondolni ezt a lépést, mert hosszú harcok előtt áll. Követeli a rif-törzsek függetlenségének kikiáltását. Bejelenti, hogy a kommunista-párt nagy tüntetést készít elő a kormány ellen a marokkói harcok miatt. Követeli, hogy munkás- és parasztbizottságokat küldjenek ki a harctérre. Fabry ezredes, az „Intransigeant” főszerkesztője Cachin beszédét hazaárulásnak mondja. Radikális hadvezetést sürget a 15. és 16. hadosztály bevonásával. Roux-Freisinger algiri képviselő szerint, Abd el Krim presztízisének védelméért támadta meg a franciákat. A franciáknak sohasem szabad hátrálni, mert akkor a mohamedán törzsek elszakadnának. Szintén híve az erélyes hadvezetésnek, mert csak ezáltal kényszeríthetik Abd el Krimet, hogy a diktált feltételeket elfogadja. Candace Guadalouvi néger képviselő beszédében

rámutatott a franciáknak a civilizáció érdekében folytatott gyarmati munkájukra. Renaudel szocialista hangoztatja, hogy Marokkóban sok törzs elpártolt a franciáktól. Követeli a kormánytól, jelentse ki, hogy egyetért-e Fabry harciasságával. Painlevé miniszterelnök szólt fel és beszédében kijelentette, hogy nem Franciaország a bűnös harcok felidézésében. Végül határozottan megcáfolta a marokkói francia vereségről elterjedt híreket. Ezután a kamara 411 szavazattal 29 ellenében megszavazta a marokkói hadműveletekhez szükséges hiteleket.

Painlevé miniszterelnök nyomban válaszolt az interpellációkra. Megvédte a kormányt a támadások ellen és hangsúlyozta, hogy a hadvezetés nem nézte tétlenül a marokkói eseményeket. Nem szabad elielejtni, hogy a francia csapatok nagy veszéllyel állanak szemben Abd el Krim támadásai és az eddig hi bennszülöttek elszakadása miatt. Arra a hírre, mintha Taza a kabilok kezére jutott volna, kijelenti, hogy valószínű, de ha ez meg is történne, akkor sem volna annak nagy

fontossága, mert rövidesen vissza szerezhetik. Franciaország most modus vivendit keres, hogy Spanyolországgal egyetértően kibéküljön a rif állammal. A francia békeajánlatot a rifieknek repülőgépről dobták le. Ha a helyzetben változás állana be, akkor a kamarát azonnal összehívják. Leon Blum, a szocialisták vezére bejelentette, hogy pártja a marokkói hitelt nem szavazza meg, de a szavazástól tartózkodik. A kamara éjféli után egy órakor 415 szavazattal 29 kommunista ellenében megszavazta a hitelt. A szocialisták nem szavaztak.

Fezből érkezett távirati jelentések szerint, Tazát a rifkabilok támadásai erősen veszélyeztetik és állítólag már áttörték a taza-algiri vasuti vonalat.

Londonból táviratozzák: Prímio de Rivera tábornok, a spanyol direktorium elnöke, ma tárgyalt Echevariettel, aki a spanyol békeajánlatot közvetítette Abd el Krim marokkói felkelővezérnek. A tábornok kijelentette, hogy a békeajánlat legrövidebb idő alatt Abd el Krim elé kerül.

Comsa püspök

Temesvárra érkezett.

Ünnepélyes fogadtatás a pályaudvaron. — Szombaton délután érkezik Aradra az új román püspök.

(Saját tudósítónktól.) Lobogódiszbe öltözött ma Timisoara, amely magas egyházi vendéget várt. Ma délután 6 óra 20 perckor érkezett Timisoarára dr. Comsa Gy. Gergely, az új román püspök, akit holnap iktatnak be Aradon új méltóságába. A timisoarai állomáson küldöttség várta a püspököt dr. Georgevici Lucian főpolgármester és Bejan Cornél alispán vezetésével. A főpolgármester szárnyaló beszédben üdvözölte a főpapot, aki néhány közvetlen szóval válaszolt az üdvözlésre. Ezután a gyárvárosi görög keleti székesegyházba hajtottak, ahol a püspök ünnepi vecsernyét hallgatott végig, majd onnan dr. Tiucra timisoarai főesperes lakására mentek. Itt a püspök szűk társaságban megvacsorázott és a főesperesnél is szállt meg. Szombaton déli egy órakor a püspök dr. Georgevici Lucian főpolgármester, Oprea János iparkamarai elnök és több timisoarai előkelőség kíséretében Aradra utazik, ahol vasárnap ünnepélyesen beiktatják. Dr. Comsa György beiktatására miniszteri vendég is érkezik Aradra. Vasárnap reggel érkezik meg Lepadatu kultuszminiszter, aki részt vesz az ünnepségen s a délután folyamán utazik tovább.

Moszkvával kötöttak**a disszidens magyar socialisták.****Erős rendőri felügyelet alá került a budapesti Vági-csoport.**

(Budapest, július 10.) A szociáldemokratapártból kivált Vági-féle csoport ügyében a rendőrség befejezte a nyomozást. Mután megállapítást nyert, hogy Vági tekinthető pénzüsszegeket kapott Bécsből és Párisból, azért a budapesti rendőrség egy rendőrkapitányt és két detektívet külföldre küldött, hogy Vágik ottani összeköttetéseit nyomozzák ki. A budapesti rendőrség megbízottai most érkeztek vissza Budapestre és bár még hivatalosan nem tájékoztatták nyomozásuk eredményéről a közvéleményt, máris valószínűnek látszik, hogy bizonyított az a körülmény, hogy Moszkvával is összeköttetésben állottak a kommunista alapon szervezkedő elégedetlenek. Vági István és társai az ügyesség fogházának lakói, s most a rendőrség fokozott figyelemmel kíséri pártjelét, amely Varga Ferenc vezérsege alatt működik tovább.

Pörök lavinája**Frigyes főherceg ellen.**

A dugsgadag volt hadsereg-főparancsnok száz koronás nyugdíjakat fizet volt alkalmazottainak. — Mit vettek el Csehszlovákia, Románia, Jugoszlávia, Olaszország és Lengyelország a leggazdagabb Habsburgtól.

(Bécs, július 10.) A leggazdagabb Habsburg, Frigyes főherceg, a volt hadsereg-főparancsnok már évek óta elkezdett küzdelmet folytatni volt alkalmazottai, javarészt öreg emberek ellen, akik már több ízben kérések voltak nyugdíjaik felemelését. Frigyes főherceg, aki egyébként már évek óta Magyarországon él, ugyanis még mindig párszáz osztrák korona nyugdíjakat fizet évente. Mivel a felemelésre való kérelmet mindig elutasította, a nyugdíjasok, számszerint ötvennyolcan, valorizálási pert indítottak ellene. Ezt a pert a bécsi polgári törvényesek ma tárgyalta, azonban ítéletet nem hozott, hanem elhalasztotta több új tanu, közöttük Izabella főhercegnének, Frigyes főherceg feleségének szükségessé vált kihallgatása miatt.

A tárgyalás érdekessége az volt, hogy Frigyes főherceg ügyvédje a főherceg nagy veszteségeire hivatkozott, amelyek a főherceget az összeomlás következtében érték és kérte a bíróságot, hogy az esetleges valorizálásnál vegye ezt a körülményt is tekintetbe. Az ügyvéd egyúttal listát nyújtott be arról, hogy az utódállamok mit koboztak el ügyfelektől. A főherceg az elkobzott javak értékét 400 millió aranykoronára becsüli. Az egyes utódállamok a követelés szerint a következő elkobzásokat eszközölték: **Csehszlovákia:** a tescheni és friedecké uradalmak (60.000 katasztrális hold teljes földessal és számos ipari üzemmel), Gross-Seelowitz (kastély, berendezéssel, 11.600 hold, cukorgyárral), Wegles-uradalom (42.300 hold, két fűrésztelep, kastély, stb.) Pozsonyban egy palota és két bérház. — **Románia:** Henyadhavasi uradalom, erdőség, 23.000 katasztrális hold. — **Jugoszlávia:** Bélieji uradalom (86.000 katasztrális hold, bus-feldolgozó

gyár, malom, gépműhely, téglagyárak, stb.) Topolovác-uradalom (14.000 hold, ipari üzemek), cukorgyár Beranyavárott. — **Olaszország:** Villa és telek Aróban. — **Lengyelország:** Tescheni uradalom kastellyal, 50.000 hold, sörfőzde, likörgyár, fűrésztelep. — **Ausztria:** Két palota Bécsben és az Albertina múgyijtemény. Mindezeket az elkobzott java-

kat 400 millió aranykoronára becsüli. Ezzel szemben megmaradt nekik: **Magyarországon:** Magyaróvári uradalom (17.000 hold), uradalom Sátorbelyben, Bélye mellett (21.000 hold). **Ausztriában:** Egy bérház Bécsben, két telek Bécsben, a Weillburg kastély Baden bei Wienben, Feltorny uradalom az elcsatolt Nyugatmagyarországon (15.000 hold).

Befejezték az új megyebeosztásokat.**Bratianski Vintila tárgyal Románia háborús adósságáról. — Lemond Besszarabia minisztere. — Nem jelenik meg a Zöld könyv.**

(Bucuresti, július 10.) A belügyminisztériumban ma délelőtt volt a befejező értekezlet a vármegyei beosztások ügyében. Főleg a bucovinai megyebeosztások kérdésével foglalkozott a bizottság, amelynek határozatai a szerdai minisztertanács döntéséig hivatalos titkot képeznek.

Bratianski Vintila pénzügyminiszter Párisban találkozott Titulescu londoni és Diamandi párisi követekkel, akikkel együtt fog megállapodni a szövetségesnél Románia háborús adósságai ügyében teendő lépésekben.

A Lupia szerint besszarabiai körökben úgy tudják, hogy a miniszterelnök kimerítő magyarázatot kért Inoulet minisztertől a besszarabiai helyzetre vonatkozólag. A miniszterelnök ugyilátszik elégedetlen a besszarabiai miniszter munkájával, aki emiatt a lemondás gondolatával foglalkozik.

Spire Andrei, ismert francia titkós, aki tudvalevőleg a francia kormány megbízásából Besszarabiából és Bukovinából zsidó munkásokat kíván Franciaország elpusztított területeire letelepíteni, száz főből álló mezőgazdasági csoportot állított össze, amelynek kivándorlási okmányai a chisenevi francia konzulátuson már készen áll. A francia kormány az első munkáscsoporttal tett kísérlet után fog végleg dönteni a kolonizálás folytatása tekintetében.

A Viitorul foglalkozik a Zöld könyvről megjelent lapközleményekkel, amelyeket nagyrésztben téveseknek mond. A kormánylap szerint Románia részletes emlékiratot készít jogainak védelmére a szövetségeseknél levő adósságai és a jóváértel körül. A kormány nem tervezi a zöld könyv kiadását és az alkotmányt nem is jelenik meg.

Egy félóra az ingyenfürdőben**Kánikula a rácfertályban. — Ingyenfürdő, ahol egy lej beléptidiját szednek. — Pista a nőkhöz is bejár. — Elszakad a hosszú ostor.**

(Saját tudósítónktól.) Nincsen olyan hosszú, aminek vége ne lenne. Az eső is addig tartott, amíg végre komolyan kisírtott a nap és a várós végén, a papirgyár háta mögött megjelent a kánikula és a rácfertályi von házak között gözölgni kezdtek a pocskák. Mikor már nagyon gözölgtek a pocskák, nyikorgó kapuk mögött felcsillant szemük gyerekarok tüntek elő, itt-ott utánuk szólt egy figyelmeztető anya-hang és a Hajúcca végén már tizenegyen indultak az ingyenfürdő felé.

Délelőttünk egy lej az útré.

Az ingyenfürdő előtt már ott állt a Pista, a kabinos és uszómester, a neptuni kosztümjének alja egy elrongyolódott alsónadrághoz van hozzáférve, a fejbubiján hatrisnyajambó és mikor megálltak előtte a gyerekek, előbb a nagy ostorral pattantott, aztán a két tájával csettintett és azt mondta:

— Hoci a lélt.

A gyerekek, úgy látszik, már ismerték azt a furcsa szokást, hogy az ingyenfürdőbe beléptidiját kell fizetni, mert mélyen a zsebükké kotortak és a kabinos kikészített mállott szalmakalapjába egymásután hullott be tíz darab egy lejes. Csak tíz, mert a tizenegyetik gyerek szepegve hátrébb húzódott egy lépessel és mikor magán érezte az uszómester szigorú tekintetét, elődalgott. Ekkor már nagy viháncolás hallatszott a kabinok felől, de egy dörög kiáltás néma csöndbe fullasztotta a pajzán örömet s csak ép-

pen egy vékonyka gyerekháton pirosított egy csikocská összefüggésképen. A gyerekek hét elnyúltak csendesen a deszkapállón, egy két öreg csavargó-formájú ember pedig az erősen kidagadt viszereit simogatta és olyan szépen sültött rájuk az ég, mint egy Munkácsy-képen. De ez a csendélet sem tartott sokáig. Pista, az uszó-mester már elvégezte az „inspici-rungot” a női részen, — mert tudni kell, hogy az uszómester, aki nekik felesége is volna és akire rá lett bízva a női szakasz felügyelete, határozott térji tilalomra maradt otthon — hatalmának gyakorlását azzal kezdte, hogy sorra befedobálta a gyerekeket a vízbe. Mikor pedig egymérmélyük a holtvencénis mélyben prieszkálnak, köp ködni kezdte a kavészimó vizet, kihalászta az ostornyéllől, felöltöztette és elzavarta. Ezután a kabinokba következett. Akinek a nadrágja vagy a kabálája nem volt rendezesen a szegre akasztva, azonnai öt lej bírságra ítéltetett a szigorú kabinos által, akiről egyáltalán nem nagyon merem feltefezni, hogy jogcímre lehetne bírságot és beléptidiját szedni az ingyenfürdőben.

Éjjel azil az ingyenfürdő.

Vészont arra sem lehet feltefeztetni, hogy az ingyenfürdő kabinjait éjszakára menedékhelynek rendezze be, ahol koldusok és titokzatos alakok húzódnak pihenni. Természetesen ez sem történik meg ellenszolgáltatás nélkül és az „egy-díj” „potára” megy. Ez az

öreg bácsi itt előttem, aki éppen úgy lehet koldus, mint idültő uton álló, az elmaradt éjjel pékálul három lejt fizetett a „szállásért”. Szóval vig élet folyik nappal is éjszaka is az ingyenfürdőben, ahol Pista, a kabinos a teljhatalmu u.

(p. p. a.)

Kirabolták**a parasztpárt vezérét.****Rablóbanda garázdálkodása egy fürdőhely mellett**

(Bucuresti, július 10.) Domitrescu, a hírhedt rablóvezér újabb garázdálkodásáról adnak hírt. Katonaszökevényekből toborzott bandájával megtámadta a Vulcana fürdőhelyre igyekvő utasokat és kirabolta őket. A kirándulók, köztük Michalache parasztpárti vezér is, az egyik közeli állomásról tizennyolc kocsin indultak el a fürdőhelyre, amelytől mintegy két kilométernyire a rablók feltartóztatták a kocsikat. Revolvert szegezve az utasokra felszólították őket, hogy adják át értéktárgyaikat. — Aki megmozdul, halállal — hangzott az ismert fenyegetés, mire a megrémült utasokat ellenállás nélkül kifosztották. Elsőnek Michalachét kutatatták át, akitől elvették aranyóráját és tizenötezer lej készpénzt. A parasztpárti vezére után következett a többi utas, akitől minden értékes dolgot elvettek. Érdekes, hogy a megtámadott társaság egyáltalán nem gondolt védekezésre, habár a vakmerő utónalók tizenöt töltött revolvert szedtek össze a megmozgásnál, amiből megállapítható, hogy a kirándulók is alaposan fel voltak fegyverkezve. A kellemetlen kaland érdekes és nem mindennapi epizóddal fejeződött be. Domitrescu rablóvezér a kifosztott társasághoz formális beszédet intézett, amelyben eredeti szociális felfogásával, mintegy jogosulttá igyekezett feltüntetni a rablótámadást. Vulcana fürdőn a vakmerő támadás órási izgalmat idézett elő a vendégek között, akiknek nagyrésze félelmében elutazott.

A hírhedt rablóvezér támadásával kapcsolatban a belügyminisztériumban ma értekezlet volt Voinescu Romulus sziguranca vezérigazgató és Stefanescu tábornok, csendőrfőparancsnok részvételével. Az értekezleten a vakmerő rablóbanda kézrekerítése céljából szükséges intézkedéseket tárgyalták meg. A rablóvezér fejére százezer lejt tűzött ki a bizottság és elhatározta, hogy több csendőrszázadot összpontosítsanak a fenyegetett vidéken.

— Júliusi lapelőfizetési negyed alkalmával még nagyon sok előfizetőnk nem ujtotta meg előfizetését, hátralékos előfizetőink pedig nem egyenlítették ki tartozásukat. Tekintettel a horribilis lapelőállítási költségekre, felkérjük előfizetőinket, hogy tartozásukat sürgősen küldjék be lapunk kiadóhivatalának.

Kényszernyugdíjazás lesz Arad városánál.

Nyugalomba küldik a hatvan évet betöltött városi tisztviselőket.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros vezetőségéhez ma délelőtt érkezett az új nyugdíjtörvény végrehajtási magyarázata. A végrehajtási utasítás nagy meglepetést kellett a város tisztviselői körében, mert a törvény szerint rövid idő múlva több olyan hivatalnok kénytelen nyugdíjba vonulni, aki évtizedek óta szolgálja a várost fáradhatatlanul és a feltehetőleg legnagyobb megelégedésére. Az utasítás ugyanis határozottan kimondja, hogy október elsején feltétlenül nyugdíjazandók mindazon városi tisztviselők, akik hatvanadik évüket betöltötték. A kénytelenségből nyugdíjba vonuló aradi városi tisztviselők között vannak olyanok, akik a közönséggel való állandó érintkezésükkel a legnagyobb tiszteletet és megbecsülést vívták ki a maguk számára s akiknek hirtelen távozásuk kétségtelenül veszteséget jelent a városra nézve, amelynek vezetősége most állítja össze a hatvan éven felüli tisztviselők névjegyzékét. Közöttük szerepelnek Barkó Ferenc a vágóhid igazgatója, Papp Gyula anyakönyvvezető, Cziráky Márton iskolaszéki referens, Bittner József pénztári tisztviselő és még többen. A nyugdíjba vonuló tisztviselők állásait nyilvános pályázat útján tölti be a város vezetősége.

Addig jár a korszó...

Asszonyháborúság Lippán. — Bonnyodalom „Milcsi néni” eltörött korszója és az inasgyerek kemény koponyája körül.

(Saját tudósítónktól.) Lippa városkában különös háborúság támadt egy vizeskorszó, egy lakatos inas és egy vízfordó vénkisasszony körül. A háborúság már oly messzire ment, hogy a csendőrség is kénytelen volt beavatkozni és békét teremteni a fellángolt kedélyek körül. A városkának egyetlen kutja van, amelyből jó és iható vizet lehet meríteni és ez az egyetlen kut a város egyik távoleső részén fekszik. Lévn pedig a vízfordás az asszonyi személyek dolga, naponként ott gyülekeztek össze az asszonyok és lányok, ifjak és vének és nagy beszélgetés közepette merítették tele a csillogó tiszta vízzel a cserépkancsóikat. Pompásan folyt a terefe és csak természetes, hogy Lippa városában a legkedveltebb összejöveteli hely az asszonyok részére a városi kut volt. A békés egyetértést egy kis lakatosinas borította fel, aki Gottrich Milcsi néni, a forrás egyik törzslátogatójának, aki a városkába díjazás ellenében vizet hord be, ellopta cserépkancsóját és az egyik kuttánál álló leánykát fejbeütötte vele. A leány arcát előntötte a vér, riadalom, sikoltozás támadt, az asszonyok kiabáltak, a megütt leány elájult és a kis lakatosinas el akart menekülni. Azonban mestere Stelal lippai lakatos megfogta a menekülést és a korszó erősségét a kis inas fején próbálta ki. Az inasgyerek feje kiálta a próbát — a korszó eltörött. Erre persze Milcsi néni háborúzott fel és a cserépkorszó szalaát orvoslást kért. A riadalom továbbtartott, egészen addig, ameddig néhány csendőrbékét nem teremtett a lármázó asszonyok között. Stelal mester megegyezett Milcsi néniel egy szép új korszóban és a csendőség pedig visszavonult a lakatnyáha. Azonban ettől kezdve csillogó szuronyu csendőrlégény áll a forrás mellett és állandóan ügyel arra, hogy újból ne törjön ki háborúság a lippai kut körül és a pletykázó asszonyok rendben merítsék tele cserépkorszóikat a kristályos vízzel.

Visszaadják a magyar letéteket.

Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma újabb pénzügyminiszteri rendelkezés érkezett az értéktételek kiadására vonatkozóan. A rendelet ezúttal a magyar állampolgárok romániai letéteinek ügyét rendezi és a román-magyar pénzügyi egyezmény alapján ugyanannyi kedvezményben részesíti őket, mint a román állampolgárokat. A rendelet szerint azoknak a magyar állampolgároknak, kik romániai lakosok voltak és 1921. július 26. előtt, — ekkor szavazta meg a román parlament a trianoni békeszerződést, — helyezték letétebe valamely, jelenleg romániai adóhivatálnál, vagy állampénztárnál értékpapírokat, készpénzt, vagy egyéb értékeket, bélyegmentes kérvény alapján kiutalják letéteiket. A kérvények a pénzügyigazgatóságokhoz nyújtandók be és amennyiben készpénzről van szó, a kérvényt a pénzügyminiszterhez továbbítják, aki dönt a készpénznek 1:2 arányban való kifizetéséről. Amennyiben valaki ércpénzben, — ezüstben, vagy aranyban — helyezte el a letéteit, azt „in natura”, természetben kapja vissza. A kérvényekhez mellékelni kell a magyar állampolgárságot igazoló bizonyítványt, mert ezek a kedvezmények az egyezmény alapján a kiutalások közül csak a magyar állampolgárokat illetik meg.

Kizártak egy aradi ifjút Franciaországból.

Erdélyi egyetemi hallgatók különös sérelme a párisi egyetemeken. Amikor egy Erdélyben kiállított érettségi bizonyítványt másodrendűvé degradálnak.

(Saját tudósítónktól.) Furcsa és különös kulturbotrány foglalkoztatja most a franciaországi és romániai tanügyi és tudományos köröket, amit — miután sok intellektuel existenciális érdeke van a botrányjal kapcsolatban — kénytelenek vagyunk kellő tárgyilagossággal a nyilvánosságra hozni. Tudvalevőleg a párisi „Sorbonne” egyetemen és általában a többi francia Alma Materen olyan diplomákat állítanak ki az ott végzett külföldi hallgatók számára, amik az egész világon érvényesek a diplomában kifejezett prakszis gyakorlására, csak Franciaországban nem. Ez a francia védelmi intézkedése az ellen, hogy külföldiek el ne lehessenek Franciaországban az egyetemi végzettséget megkövetelő pályákat, miáltal az ország saját honpolgárai lennének kiszorítva.

Ez alól a szabály alól a román testvérnép fia ösödöktől fogva kivételt képeztek és a román diákok olyan diplomákat kaptak, amelyek franciaországi letelepedésre is jogosítottak. Hoffmann Sándor aradi kereskedő Béla nevű fia már esztendő óta tanul a Sorbonne-egyetem orvosi fakultásán és az idén fogja tanulmányait bevégezni. Ez a fiatal ember elhatározta, hogy élni fog a kivételes kedvezménnyel és tanulmányai befejezése után Párisban telepedik le. Hoffmann Béla cand. med. összeszedte a diplomája kiállításához szükséges összes okmányokat, közte az aradi főgimnázium által az 1919. tanévben még magyar nyelven kiállított érettségi bizonyítványt is. Mikor bemutatta az egyetem quæstorján az iratokat, a quæstor a magyarnál kiállított maturabizonyít

ványt nem fogadta el azzal, hogy azt a román közoktatásiügyi minisztérium előbb az approbálási záradékkal lássa el. Az orvosnövendék erre a párisi román követség útján elküldette érettségi bizonyítványát Bucurestibe a kultuszminisztériumhoz, ahonnan néhány hét múlva rendben vissza is érkezett a párisi egyetemre, szabályszerűen ellátva az approbálás záradékával s a minisztérium pecsétjével. Ezek után cand. med. Hoffmann Béla kérvényt nyújtott be a kivételes diploma annak idején megtörtént kiállítására céljából.

Röviddel ezután hivatalos értesítést kapott a párisi egyetem tanácsától, melyben minden indokolás nélkül arról értesítik, hogy — kérése nem teljesíthető. Hoffmann erre felment a rektorhoz, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy az érettségi bizonyítványa a záradékolás dacára sem olyan, amire a kivételes orvosi oklevél kiállítható volna. A rektor jóakarattal figyelmeztette Hoffmann Béla orvosjelöltet, hogy közelebbi információkért forduljon a francia külügyminisztérium illetékes kabinetfőnökségéhez. És Hoffmann nem volt rest, felment a külügyminisztériumba is. Itt azután érdekes dologra bukkant. Kiderült, hogy az approbált érettségi bizonyítvánnyal együtt külön értesítés ment a külügyminisztérium útján a francia kultuszminisztériumba, melyben figyelmeztetik a franciákat, hogy a romániai érettségi bizonyítványok záradékolásához két féle pecsétet használnak. Első és másodosztályut. Az első pecsétet kizárólag az ökiráltságbeli középiskolák maturabizonyítványaira alkalmazzák, míg a másodikat az újonnan csatolt területek bizonyítványaira. A kivételes francia oklevelek viszont csak az első számú approbálási pecséttel ellátott érettségi bizonyítványok alapján állíthatók ki.

Értesülésnek szerint nemcsak

Hoffmann Bélával történt meg ez a különös eset, de több más Erdélyből, Bukovinából s Besszarábiából származó egyetemi hallgatóval is. Ezek most azt tervezik, hogy a Népek Szövetségéhez fordulnak panaszukkal. Beterjesztik a kezeik között levő okmányukat, amikkel azt kívánják dokumentálni, hogy Romániában kétféle rendű állampolgárok vannak. Első- és másodosztályúak. És ennek elbírálásánál nem is nemzetiségi szempontok játszanak közre, hanem kizárólag a területi elosztottság. A szenzációsnak ígérkező kulturbotrányra két ország közvéleménye figyel fel.

Pető Gergely.

Készül

Arad város választói jegyzéke.

Nagyjoku közömbösség nyilvánul meg a listák összcállításával szemben.

(Saját tudósítónktól.) A belügyminisztériumtól ma újabb leirat érkezett Arad város vezetőségéhez, mely elrendeli hogy a közzelgő községi választásokra tegyen meg a város minden előkészületet. Még a múlt hónap elején a város megbízottai kérdőíveket kézbesítettek az összes aradi háztulajdonosoknak, hogy minden huszonegy évet betöltött, román állampolgársággal rendelkező aradi lakos nevét a kérdőívre vezessék rá, mert ezek községi választójoggal bírnak. A kérdőívek beszedése már megkezdődött. Az eddigiekből azonban úgy látszik, hogy sokan nem akarnak élni ezen jogukkal, mert eddig határozottan megtagadták az ıvek kitöltését. Stefanut Sabin városi főjegyző kijelentette munkatársunknak, hogy ennek dacára a beérkezett ıveken feltüntetett neveket összehasonlítják az állampolgársági listával és azoknak az állampolgároknak neveit, akik az ıveken nem szerepelnek, bevezetik a választók névjegyzékébe. A törvény szerint minden választásra jogosult köteles szavazni. Előreláthatólag rövidesen rendelet jelenik meg, amely szerint azok, akik a szavazatukat megtagadják, büntetés alá esnek. A választói névjegyzék összeállításának megkönnyítése céljából a főjegyző figyelmezteti azokat, akik kérdőívet nem kaptak, jelentkezzenek a városi főjegyző hivatalban, ahol személyesen kiállíthatják az ıveket.

A választók névjegyzékét összeállítás után tíz napra nyilvánosan kifüggeszti a város. Mindenkinek jogában áll egyes nevek, vagy a névsor összeállítása ellen felebbezését benyújtani az aradi járásbíróshoz. A járásbírószék köteles a felebbezések nyolc napon belül letárgyalni. A községi választásoknál a szavazás titkos és lajstromos lesz.

— Az aradi jegyzői tanfolyam befejezése. Dr. Lázár Ágoston adamegyei alispán elnöke alatt ma ülést tartott az aradi jegyzőiskola tanári testülete és elhatározta, hogy a július 25-én tartandó vizsgálatok előtt az iskola hallgatói számára hat napos előkészítési tanszert engedélyez. Az előkészítési idő július 13-ikától 18-ikáig tart és azután újra megkezdődnek az előadások s a vizsga napjig fognak tartani.

SPORT.

Befejeződött az aradi Hellas nemzetközi tennisz-versenye.

(Saját tudósítónktól.) Véget ért a Hellasnak oly nagy érdeklődéssel kísért nemzetközi tennisz-versenye. A verseny rendezése néhány kisebb hibától eltekintve, igen jónak mondható, azonban hibául róható fel, a mérkőzést vezető bírók egynémelyikének kellő hozzáértése, valamint a labdaszedők hiánya. A vonalbírók is sokszor nem a megkívánt objektivitással látták el feladatukat. Mindazonáltal igen sok dicséret illeti a Hellas vezetőségét, hogy három ilyen pompás pályával kedveskedett az aradi tenniszrajongóknak. A versenynek Balázs (Jugoszlávia) Winterstein (Ausztria) és dr. Marossy (BBTE) szereplése adta meg a nemzetközi jellegét. Kár volt, hogy Wintersteinnek, aki talán közöttük a legnagyobb klasszist képviselte, az idő előrehaladottságára való tekintettel el kellett utaznia. A verseny szenzációja kétségtelenül Poulieff (Bucuresti) volt, aki dr. Luppú fölött aratott kettős győzelmével a legkiemelkedőbb játékosok közé küzdötte fel magát. A férfi egyesben való első győzelmét dr. Luppú indiszponáltságának tulajdonították, második játék után megállapítható volt azonban, hogy Poulieff valóban tehetség, izmos tehetség. Minden kellékkel rendelkezik, hogy még kiválóbb játékosá fejlődjék, stílusa még kissé csiszolásra vár. Poulieff rendkívül szimpatikus egyéniség, egynéhány nehéz helyzetben való tisztázását a közönség lelkes tapsal honorálta. Nem kisebb érdeklődés kísérte a szintén bucuresti Ronetti Roman játéka. Dr. Luppú játéka családostól keltett. Rendkívüli energiával küzdött az első settekben, a játékok végén azonban kénytelen volt meghajolni a szívósabb Poulieff előtt. A jugoszláviai Balázs csak a párosokban tűnt ki. Dörner és Todorowsky gyengén szerepeltek. A férfi egyes másodosztályban a fiatal Straub (KAC) elegáns játékával emelkedett ki. A nők közül a rutinos Gulescu kisasszony biztosan verte ellenfeleit. Az aradi tenniszverseny általában kitűnően sikerült; egy közönség, mint a játékosok és a rendező egyesület meg lehetett elégedve a verseny eredményével.

A pénteki nappal különben teljesen befejeződött a Hellas nemzetközi tennisz-versenye. A mai eredmények a következők: Vegyes páros: Dr. Luppú, Széllné—Brandenburg, Walderné w. o. Poulieff, Schlosserné—dr. Luppú, Széllné 6:3, 6:1. Ronetti Roman, Gulescu—Poulieff, Schlosserné 6:2, 9:7. — A verseny végső állása: Férfi egyes Arad bajnokságáért, bajnok: Poulieff (Bucuresti). Férfi egyes a Hellas vándordíjért. Védő: Poulieff. Női egyes Arad bajnokságáért, bajnok: Gulescu k. a. (Bucuresti). Férfi páros Arad bajnokságáért, bajnok: dr. Luppú—Roman-pár. Vegyes páros Arad bajnokságáért, bajnok: Roman—Gulescu-pár. II. oszt. férfi egyes. Nyerő: Straub E. (KAC). II. oszt. női egyes. Nyerő: Stern Elza (AKE).

O Országos kerékpár versenyt rendez az AMTE folyó hó 12-én az AAC—Meteor Török Gábor-uccai sporttelepén. Az aradi sportközönségnek még élénk emlékezetében van a közelmúlt verseny, mely egy csapásra meghódította Arad közönségét a kerékpársportnak. Érdekes, izgatató számok peregnék le, mely

Halálos tárnabeomlás Kolozsváron.

(Cluj, július 10.) Ma délelőtt 11 óra körül a város határában levő Gabányi-féle kő- és homokbánya egyik tárnája beomlott és az ott dolgozó négy munkást maga alá temette. Kettőnek sikerült ép bőrrel kimenekülni, azonban Rát János bérkocsist csak hosszú munka árán sikerült életveszélyes állapotban felszínre hozni. Negyedik társuk, Oprea Iuon volt rendőrtisztviselő a leomlott homok alatt megfuladt. Mesésan reudörinspektor vezetésével bizottság szállott ki a szerencsétlenség színhelyére, hogy a tárnabeomlás okait kiderítse.

Megnagyobbítják Aradvármegyét.

Temesmegyéből tizenöt községet Aradmegyéhez csatolnak. — Készül Nagy-Arad.

(Saját tudósítónktól.) A közigazgatási reform — értesülésünk szerint — jelentős változásokat fog okozni úgy Arad városában, mint Arad- és Temesmegyékben. Régen vajdú kérdés Ujarad csatlakozása és ezt a kérdést is meg fogja oldani a reform végrehajtása. A törvény rendelkezései alapján Aradmegye vezetősége már befejezte a megye újjászervezésére vonatkozó munkálatoakat és ezek szerint Aradmegyében három új járás lesz: egyet pedig megszüntetnek. Új járasok lesznek a soborsini, a csermői és a szentannai járasok, a tarnovai járást pedig megszüntetik és a többi járasok között osztják fel. Arad vármegye vezetősége ugyan ekkor tárgyalásokat kezdett Temes-Torontál vármegye vezetőségével és ezek a tárgyalások máris azt eredményezték, hogy Arad-

megye jelentős lélekszámmal és területtel fog megnövekedni. Temes-Torontál megye / vezetősége hozzájárult, hogy az ujaradi, a lippai és a vingai járásból 25 községet, — ezek között Ujaradot is — Aradmegyéhez csatolják. A megyéhez csatolandó községek lakosságának száma mintegy ötvenezerre tehető. A közigazgatási törvény reformjának végrehajtási utasítása a közeljövőben jelenik meg és akkor a legkövetkező idő alatt megtörténik az új Aradmegye megalakítása. Ugyanekkor alakul meg Nagy-Arad is Ujaradnak a városhoz való csatlakozásával. A reform következtében Aradvármegye és Arad városa a Maros mindkét partján fog elterülni azzal az eddigi helyzettel szemben, hogy csak a Maros jobb partján fektették Arad városhoz és Aradmegyéhez tartozó területeket.

Országos akció az érettségi ellen

Együttes fellépésre készülnek az erdélyi iskolafenntartó egyházak.

(Saját tud.) Az a megdöbbentés, amely az érettségi vizsgálatok szomorú eredményének publikálását követte, nemcsak a diákok körében, hanem a szülők soraiban is felháborodást keltett. Egyházi körökben, mihielyt az eredmények nyilvánosságra jutottak, megkezdődtek a tanácskozások az új helyzettel szemben való állásfoglalást illetőleg. Az iskolafenntartó egyházak a legenergikusabb állásfoglalásra készülnek az oktatás értékét teljesen nullifikáló buktatási rendszerrel szemben. A cluj-i római katolikus status ülésén megütközéssel tárgyaltak az érettségi

eredményeiről. Szó van arról, hogy felekezeti konferencián tárgyalják meg a rendszer ellen folytatandó eljárást.

A diákok nagyrésze azzal a tervvel foglalkozik, hogy külföldre mennek vizsgálni, mert nem teszik ki magukat a bukás újabb veszedelmének. A vezető körök törekvése oda irányul, hogy megakadályozza ezt a külföldre való tördulást. Felfogásuk az, hogy a diákságnak éppen úgy meg kell vivni a harcát evvel az iskolapolitikával, mint a felnőtteknek. A Magyar Párt legközelebbi ülésén szintén foglalkozik az érettségi ügyével.

igazolni fogja, hogy Nagyromániában kik a legjobb versenyzők. Részt vesznek úgy a Regátból, mint Erdély és Bánát legjobbjai. Jegyek elővételben Muidt Emil cégnél kaphatók.

O Ping-pong verseny Aradváros bajnokságáért. Rendezi az Aradi Torna Egyesület július 19. és 20-án az óvártéri pályán. Versenyszámok: férfi és női egyes, férfi és vegyes páros, végül ifjúsági verseny 18 éven aluli fiuknak. Résztvehetnek az összes egyesületek tagjai, valamint magánosok is. Nevezési díj egyesben 40 lej, párosban 60 lej, ifjúságiban 25 lej. Nevezések díjjal együtt július 17-én, péntek este 7 óráig Bauer Gyula ur üzletében leadandók.

O Országos bajnoki elődöntő. A múlt vasárnap Clujon félbemaradt Universitatea—UCASP bajnoki elődöntő e hó 12-én, vasárnap délután fél 7 órakor Aradon a Glória-pályán lesz újból lejátszva. Az Universitatea Guga-val megerősödvé veszi

fel a küzdelmet. Előtte ifjúsági atlétikai bajnoki verseny és ifjúsági focimérkőzés. Jegyek elővételben vasárnap délelőtt a Glória-pályán.

O Az FTC—MTK-döntő. Budapestről táviratozzák: Az FTC—MTK országos bajnoki focibáldöntőmérkőzése augusztus 26-án lesz.

O Amsterdam sportünnepe. Amsterdamból táviratozzák: Amsterdam városának 650 éves jubileuma alkalmából nagy sportversenyeket rendeznek, amelynek egyik legnagyobb érdekessége lesz a céllövőverseny, a melyre Svédország, Dánia és Hollandia összes legjobb lövőit meghívták. A magyar színeket Fáy Zoltán (Nemzeti Tornaegylet) képviseli.

— Ausztria atlétikai bajnokságai. Budapestről táviratozzák: Ausztria atlétikai bajnokságai vasárnap kerülnek elődöntésre.

Könyvújdonások napon tá érkeznék Sándor hírlapirodába Arad.

Musette halála

A kis midinett titokzatos tragédiája. — Főnöke parancsára meg akart mérgezni egy adófelügyelőt.

(Páris, július 10.) Musettenak hívják annak a rejtélyes tragédiának a hősnőjét, akiről most egész Lyon beszél. Egy nagy selyemáruház főnökének volt az alkalmas zottja Musette, a bájos kis midinett, akinek tíz nap óta nyoma vesztett. Mindenütt keresték a bubifrizurás szőke kislányt, de nem akadtak a nyomára, míg ma egy fiatal nő holttestét fogták ki a Rhone folyóból, de nem lehetett megállapítani, hogy kicsoda, mert úgy az áruház főnöke, mint Musette egyetlen barátnője, vonakodnak a holttestet megtekinteni. — Mind a ketten az mondják, hogy képtelenek halottat nézni, nincs az a hatalom, amely őket arra rábirja. Musette barátnőjét, akit a sajátságos véletlen következtében Miminek hívnak, megostromolták a hírlapírók, hogy mondjon nekik valamit Musetteről, mire ő a következőket beszélte el:

— Hetekkel ezelőtt láttam utoljára Musettet, aki nagyon izgatott volt és olyan dolgot mondott nekem, amit már azelőtt is többször ismételt és ami miatt mindig kinevettem. Erre ő nem szólt semmit, hanem levelet adott át nekem azzal a kéréssel, hogyha majd szükség lesz rá, juttassam a rendőrséghez. Ebben a levélben, amelyet Locardnak, a híres kriminális tanak irodájában Saabach rendőr főnök jelenlétében fölbontottak, a következőket írja a szőke Musette:

„Kedves Barátnóm! Ugyebár tudod, hogy a főnököm mennyire gyűlöli az adóhivatalokat. Néhány nappal ezelőtt azt mondta nekem a főnököm, hogy minden iratot, amelyet egy adóhivatalnoknak küldünk, porzó módjára hintsem be azzal a fehér porral, amelyet átadott nekem. Én azt feleltem neki, hogy jól tudom, miről van szó, de hát ezek az alakok rendesen a titkárukkal bontatják fel a leveleket és így a bosszu ártatlanokat fog érní. A következő napon egy kis üvegcsé állt az íróasztalomon, rajta halálfeve! és a következő fölirattal: „Erős mérég, nem szabad megszagolni.“ Néhány óra múlva cégiünk egy alkalmazottja közölte velem, hogy főnököm Párisba utazott és én az utasítás szerint Broteaux adószedőnek levelet írtam, amelybe egy keveset beleszórtam a porból. Csak másnap ébredtem annak tudatára, hogy mit tettem és így most már menekülnöm kell. Ha tehát szerencsétlenség történik a te kis barátommal, akkor bosszud meg őt. A te Musette.”

A levél tartalmából azt következtették, hogy az nem más, mint egy hisztérikus leány fantazi magóriája, de mindennek dacára megindították a vizsgálatot. A főnök mindent tagadott és az irodában semmi nyoma sem volt a mérregnek. Az egész affér olyannak tűnt, mint egy fiatal leány beteges képzelődése, amikor váratlan fordulat állott be az ügyben. A leány levélben megnevezett Broteaux adófelügyelő ugyanis megjelent a rendőrségen és bemutatta a levelet, ugyszintén a beleszórt fehér port, amit a kis midinettől kapott. A vegyvizsgálat megállapította, hogy a fehér por egyike a

legveszedelmesebb mérgeknek, a melyet ha megszagolnak, súlyos betegséget, esetleg halált okoz. Bizonyos tehát, hogy Musette levelének komoly alapja volt. Egész Lyon most azt találgatja, ki a felelős a kis Musette haláláért.

HIREK

Még jönnek . . .

Jelentik: Hadifoglyok érkeznek Oroszországból.

Hadifoglyok? . . .
1925-ben! 1914 után? Amikor a porladó milliókból is lassacskán csak a por marad meg az inyünkön, a kömves, már nem könnyező szemünkben? . . .

„Ki tud róla?”
A legbusabb emberfajtáról, aki valaha égett az idogzetünkben, sugdosta a képzelődésünket, tempózta a szívünk dobbanását, ám a nagy tusák elültével fogoly lett minden emberfia. De jönnek és a megfakult árnyak széjjelválnak, megmennydörög Ivangorod, Rokitno iszapja vért bugyborékol, orosz öserdők föllángolnak: onnan, a halál föltámadó káprázatából jönnek ők, akik ezt mind megpróbálták és megnyerték az életet, mely büntetőbb volt, mint a felbujánzó, hajdani rögtönítő „hósi halálok.”

Elromlott, elgyötört, közönyös züllő lelkekre ráhúszangol-e a túlvilági hiradás:

Még van belőlük . . .
Mérleke, mekkora volt a viadaldíadal, hogy a végét nem érő uszálya még fel-felnyöszörög körülöttnök. Akik nem vesztették el a lábukat, karjukat, életüket, mégis mennyire hiányosan jönnek? Tíz évnek egyre köszörültebb bárdjai lefaragták az épségüket? és már csak talán a bátorságuk, hitük, szívük? . . .

Megmaradt minden gyöngéd-ségünk az övék, de tudjuk-e elégé sájnálni őket és magunkat? . . .

— A miniszterelnök Karlsbadban. Bucurestiből jelentik: Bratianu Jóné miniszterelnök augusztus háyában, Ferdinánd király visszaérése után Karlsbadba utazik.

— Uj pénzügyminiszter Olaszországban. Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök előterjesztésére a király Volpi pénzügyminiszterre nevezte ki.

— A népszövetségi biztos Magyarország helyzetéről. Smith népszövetségi pénzügyi főbiztosnak a Népszövetséghez írt tizenháromadik jelentése megállapítja, hogy májusban 27 százalékkal csökkent a magyar állam vámbevétele. A csökkenésre a főbiztos szerint várni is lehetett. Fokozta a vámbevételek csökkenését az a jelentékeny mennyiségű áru, amelyet olyan kereskedők hoztak be, akiknek nem sikerült a kincsiártól vámhírelt kapniok, a vámot nem tudták azonnal kijutetni és az áruk most is a vámraktárakban hevernek. Lehetségesnek tartja, hogy a kereskedelmi szerződések kötésére irányuló tárgyalások is tartózkodásra bírják az importőröket, akik a tárgyalás eredményeképpen a vámok leszállítását várják. Az állami szolgálati ágak közül a legdrágább a posta. A tarifa legutóbbi emelése óta a táviratok száma 17 százalékkal csökkent.

Pénzhamisító banda Temesváron.

(Bucuresti, július 10.) Chisenevből jelentik, hogy Bessarábia déli részén levő Cahal megyeheli Carteli községben egy pénzhamisító gyárat fedeztek fel egy Cercel nevű paraszt házában, ahol egy és két lejeseket hamisítottak. A hatóságok ártalmatlanná tették a pénzhamisító bandát.

Fegyelmi eljárás az államnyelv nemtudása miatt.

Bucurestibe rendelték az aradi munkásbiztosító pénztár tíz régi tisztviselőjét.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Munkásbiztosító pénztár tisztviselői között, nagy az elkéséredés, amelynek oka egy most érkezett miniszteri verdit, amely a munkásbiztosító 10 régi, megbízható tisztviselőjét, akik már életük felet töltötték az állam szolgálatában, fegyelmi bizottság elé állítja. A fegyelmi bizottsági tárgyalás Bucurestiben július 30-án és 31-én lesz és ezalatt a három hét alatt, amely a tisztviselőket elválasztja a fegyelmi bizottság írásától, 10 tisztviselői család remeg egzisztenciájáért. Így történt: a napokban rendelet érkezett az aradi munkásbiztosító pénztárhoz a munkaügyi miniszteriumból, amely július 30. és 31-ére a pénztár 10 magyar tisztviselőjét Bucurestibe rendeli, hogy ott fegyelmi bizottság elé álljanak. A rendelet megokolása igen érdekes: A tisztviselők, mint minden állami intézménynél, több ízben tettek román nyelvből vizsgát és ha nem is sikerült teljesen elsajátítaniok a román nyelvet, mindenesetre annyit megtanultak, hogy szolgálatukat pontosan elvégezhessék. A vizsga után reménykedtek abban, hogy a bizottság román nyelvtudásukat kielégítőnek találja és megmaradhatnak állásukban, amelyet — mond-

hatni — évtizedeken keresztül töltöttek be becsületesen és lelkiismeretesen. Azonban csalódtak. A miniszterium rendelete megállapítja, hogy a tíz magyar tisztviselő többszöri felszólítás dacára sem sajátította megfelelő módon az állam nyelvét és ezt tisztteletlenségnek veszik az állammal szemben. Ezért fegyelmi bizottság elé állítják őket. A baj ott van, hogy a miniszteri rendelet az aradi munkásbiztosító pénztár működését a legnagyobb mértékben veszélyezteti, mivel ennek a tíz tisztviselőnek a távozása teljesen felborítaná a munkálatokat, amelyek a pénztárnál eddig rendben folytak. Eltekintve tehát attól, hogy a tisztviselők esetleges felfüggesztése 10 család egzisztenciáját veszélyezteti, mivel a szobaadevők kivétel nélkül családos emberek, de maga az állami intézmény nem látna hasznát annak, hogy kipróbált, lelkiismeretes tisztviselőket elbocsássanak. Munkatársunk felkereste Nascutiu György munkásbiztosító pénztári igazgatót, aki azonban minden felvilágosítást megtagadott, arra hivatkozva, hogy az ügy szigorúan hivatalos titok. A pénztárnál most mindenki nagy várakozással tekint a két fenyegető dátumra: a július 30-ikára és 31-ikére elő.

— Aradi lapszerkesztő ügyvédi esküje. Dr. Vörös László aradi lapszerkesztő ma délelőtt tette le ünnepelesen az ügyvédi esküt Simionescu Constantin aradi törvényszéki elnök kezébe. Az esküföletlen az egész bírói és ügyészi kar is résztvett.

— Szombaton választják Budapest főpolgármesterét. Budapestről táviratozzák: A kormányzó a mai nap folyamán döntött a főpolgármesteri szék jelöltje kérdésében és a székesfőváros főpolgármesteri székébe első sorban dr. Ripka Ferencet, a főváros ezidőszerinti kormánybiztosát jelölte ki. A főpolgármesterválasztó közgyűlést szombat délutánra hívták össze.

— Szüneti diákothonok. Bucurestiből jelentik: Anghelescu közoktatásügyi miniszter előtt egy diákküldöttség jelent meg, kérve a minisztert, hogy a diákothonokat a nyári szünet alatt is tartsák nyitva. A miniszter azt válaszolta a diákoknak, hogy az egyetem autonómiája nem engedi meg az 6 beavatkozását, mindamellett interveniálni fog az egyetemi hatóságoknál a diákok érdekében.

— Botrány egy akadémiai felolvasás közben. Budapestről táviratozzák: A Szent István Akadémia mai felolvasásánál kellemetlen incidens játszódott le. Szendrey János, a Hadtörténelmi Társulat elnökgazdátója tartotta székfoglalóját és előadása közben a közönség között ülő elvált felesége hirtelen felugrott és

hangos szavakkal becsmerelni kezdte Szendreyt. A tudós azonnal befejezte előadását és detektiveket hozatott, akik előállították a hotránnyokozó asszonyt. A házastelek között vagyoni kérdésekből víválykodás keletkezett és ezért is váltak el egymástól.

— Csillag Teréz meghalt. Budapestről táviratozzák: Csillag Teréz színművész, a Nemzeti Színház örökös tagja ma 62 éves korában a János-szanatóriumban meghalt. — Csillag Teréz Moliere, Sardou és Csiky Gergely darabjaiban aratta legnagyobb sikereit. 1901 óta a Színművészeti Akadémia tanára volt és a legutóbbi esztendőben már visszavonult a színpadtól, s mindaddig, a míg betegsége ágyhoz nem kötötte, már csak akadémiai növendékeivel foglalkozott. Az elhunytban Herczeg Ferenc, a kitűnő magyar író anyósát gyászolja.

— Tábournoki szobor a pozsonyi Mária Terézia-szobor helyébe. Prágából táviratozzák: Hodzsa Milán földművelésügyi miniszter, a nyitrai megyei Csácsón tartott beszámolójában megemlítette a pozsonyi lerombolt Mária Terézia szobor ügyét is és kijelentette, hogy a szobor lerombolásával a tót nép még nem teljesítette kötelességét. Ezután a miniszter azt az eszmét vetette fel, hogy a Mária Terézia szobor helyébe Stephanik Milán tábournoknak, az egységes csehi állam egyik megalkotójának kell emléksobrot állítani.

— Aradi diákok kirándulása. Az aradi középiskolák husz érettségit tett növendéke három tanár vezetésével alatt tanulmányi kirándulásra utazott ma délután az ökirályságba, Bessarábiába, Bukovinába és Erdélyen keresztül térnek majd vissza Aradra. A kirándulás tizenhárom napra van tervezve, a kiránduló diákok a CFR. igazgatóságától 75 százalékos utazási kedvezményben részesülnek. A kiránduló diákok Blaga Nestor, Manculea István és Biró Viktor tanárok vezetésével pénteken délután utaztak el Bucuresti felé. Utirányuk a következő: Arad — Bucuresti — Galati — Tighina — Cernatti — Bucuresti — Predeal — Arad. A kiránduló ifjak mindenütt 1—2 napig tartózkodnak és ez idő alatt megtekintik a történelmi nevezetességeket, muzeumokat, képtárakat, színházakat, iskolákat és a városok egyéb látványait. Terv szerint a kirándulók július hó 25-én térnek vissza. Az aradi vasútállomás főnöksége Bucuresting külön kocsit bocsátott a kiránduló diákok rendelkezésére.

— Megoldják a budapesti Unió válságát. Budapestről táviratozzák: Az Unió színházak válságának kérdése a megoldás felé közeledik. Lázár Ödön, aki eddig is igazgatója volt a Király-színháznak, ma veszi át ezt a színházat. A Magyar Színházért Neumann Dezső, a Baróti Szeszgyár tulajdonosa pályázik. A Belvárosi Színházat dr. Bárdos Arthur szeretné megszerezni, de pályázik érte Rátkai Márton is, a népszerű táncoskomikus.

— Beiratkozás és pótvizsga a középiskolákban. A legújabb miniszteri rendelet az 1925—26. isk. év megkezdésére vonatkozólag a középiskolákra (liceum, polgári) a következőket rendeli el: a beiratások szeptember hó 1—8-ig; a főlveleli és ösztöndíj vizsgálatok szeptember 10—15 közt; a javító- és pótvizsgálatok szeptember 10—18 közt; az V. oszt. felvételi vizsgák szeptember 20—25 közt lesznek. Az érettségi vizsgálatokat szeptember 25 és október 10 között tartják meg. A rendes előadások szeptember hó 26-án kezdődnek.

— Az aradi katonai strandfürdő igazgatósága értesíti a t. közönséget, hogy a komp a mai naptól közlekedik.

— A zsebmenetrend szerkesztője figyelmezteti a közönséget arra, hogy Brádra a reggeli vonat egyelőre még mindig 7 óra 20 perckor, valamint Olacára az utolsó vonat délután 2 óra 44 perckor indul Aradról.

— Nagy aradalmi könyvtár és ritka belyegek kiárúsítása Kerpelnél, Aradon.

— Rendőri hírek. Mint a Közönség megírta, tegnap délelőtt romlott húst foglaltak le több aradi mészárszékekben. Az orvosi hivatal átiratban értesítette a rendőrséget, hogy romlott húst Kohn Dávid és Varga János mészárszékeiben találtak. A mészárosok ellen megindult az eljárás. — Özvegy Panos Péternét ma délelőtt elütötte egy kocsi. A hetven éves öreg asszonyt súlyos sérüléseivel közokmányozásba szállították. — Az állomási rendőrség ma letartóztatta Szabó Imre napszámost, aki egy bórondót akart ellopní. Atkisérték az ügyészség fogházába.

Rabot szöktetett egy aradi fogházor.

Különös bosszu a haragos ellen. — Szökésre kényszerített egy betörőt, hogy őrtársa állását veszítse.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes és különös ügyben folytat most nyomozást az aradi rendőrség. Egy aradi fogházor szinte regénybeillő módon akart bosszút állni egyik társán és állásától igyekezett megfosztani őt, mert személyi motívumokból ellenségekké váltak. Bosszúja majd nem sikerült is, amikor Seláriu aradi fogházigazgató leleplezte a cselszövényt és a törvény kezére juttatta a bűnös fogházort.

Néhány héttel ezelőtt történt, hogy az aradi törvényszék büntető tanácsa három havi fogházra ítélte el Körössy Elemér 18 éves fiút, mert az aradi nyári színházból különböző tárgyakat lopott el. A vizsgálati fogsággal Körössy már majdnem egész büntetését letöltötte, úgy, hogy az ítélet elhangzásakor már csak 13 napot kellett kitöltenie. A fiút a fogház tulajdonát képező kertbe vitték dolgozni és néhány nappal ezelőtt onnan rejtélyes módon megszökött. Megindult a nyomozás utána és Seláriu fogházigazgató maga is nyomozott a megszökött rab után. A nyomozás sikerrel járt és tegnap elfogták Körössy Elemér, aki halálsápadtan, a félelemtől reszketve állott Seláriu fogházigazgató elé. Az igazgató kérdőre vonta, hogy miért szökött meg, amikor már csak 13 napja volt hátra. A fiú kitért az egyenes válaszadás alól, majd a keresztkérdések alatt összeavarodott és végül rendkívül érdekes vallomást tett. Elmondta, hogy őt az egyik fogházor rábeszélésekkel és fenyegetésekkel rákényszerítette a szökésre. S amikor végül ráállott arra, hogy megszökik, az őt pénzt és ruhát adott neki és segítkezett a szökésben. Szökése után napokig Aradon bujkált és mindennap találkozott a fogházorral az aradi várban. Legutóbb a fogházor azt mondta neki:

— Azt hiszem, legjobb lesz, ha átszöksz Magyarországra, mert Seláriu igazgató mindent sejt és nyomokban van.

A határon át való szökést is megbeszélték, azonban a végrehajtásra már nem volt idő: Körössy Elemér közben elfogták.

A fiú vallomása alapján a legnagyobb titokban indult meg a vizsgálat. Kiderült, hogy az elírogott fiú igazat mondott és kiderült az is, hogy miért követte el a fogházor a foglyszökést. Néhány nappal ezelőtt a fogházor összezdörtült egyik társával és elhatározta, hogy kemény bosszút áll rajta. Törte a fejét s végül kitalálta, a legjobb lesz, ha az egyik foglyot megszökteti, a szökést a társára fogja és ezzel megfosztja állásától. A legjobb médiumnak erre a célra a befolyásolható, fiatal Körössyt találta, akit sikerült is rávenni a szökésre. A vizsgálat befejezése után Seláriu azonnal jelentést tett erről a halálán esetről az aradi ügyészségnek, az őrt megfosztották állásáról és megindult ellene fogoly-

szöktetésért a bűnvádi eljárás. A kihallgatásokat Oprita rendőrkormányzó vezeti és a vizsgálat befejezése után az aradi ügyészségnek adják át a bűnös őrt, aki

szigorú büntetéssel lakol azért, mert bosszuszómia elvakította és törvénytelen lépésre ragadtatta. Körössy Elemér valószínűleg nem részesül külön büntetésben a szökésért, mivel bebizonyosodott, hogy az őt pressziója alatt tette meg gondolatlan lépését.

Marosi Rudolf.

LEGUJABB

Mikor végzik ki Lederer Gusztávnak.

Budapestről táviratozzák: Lederer Gusztávnak, a halálra ítélt csendőrhadnagyának a kegyelmi kérvényével csütörtökön zárt ülésben foglalkozott a legjebb katonai törvényszék. A kércimmet felterjesztették a kormányzóhoz. A kabinetiroda a kormányzó döntését legközelebb leküldi és ha az elutasító lesz, akkor kihirdetésétől számított 24 órán belül kivégzik Lederert.

Tárgyalnak a Ruhr-vidék azonnali kiürítéséről.

Párisból táviratozzák: A Ruhr-vidék további kiürítéséről a döntő tárgyalások ismét megindultak a francia és a belga kormányok között. A tárgyalásokat Wanderwilde belga külügyminiszter vezeti. Franciaország és Belgium hajlandó Duisburgot, Düsseldorfot és a Ruhr-vidék még megszállás alatt levő részeit azonnal kiüríteni, ha Németország a telegyverzésre vonatkozó feltételeket betartja.

Angerstein nem hitt sem Istenben, sem az emberekben.

Megrázó jelenetek a haigéri tragédia mai tárgyalásán.

(Limburg, július 10.) Angerstein gyilkossági bűnpörének mai tárgyalásán több megrázó jelenetet idézett elő a meggyilkolt fiatal emberek hozzátartozóinak tantriként való kihallgatása. Legnagyobb részben egyszerű emberek voltak ezek, akik minden erővel igyekeztek elrejteni fájdalmukat. Majdnem valamennyien egybhangzóan adták elő a tényállást. A fiúk korán reggel munkába ment az Angerstein-birtokra, délután pedig tüzilárma hallatszott. Amikor a helyszínre siettek, gyermeküket már holtan találták. Az elnök kérdést intézett Kiel meggyilkolt irodai alkalmazott hozzátartozóihoz, hogy mit tudnak a fiúnak Angersteinhez való viszonyáról. Nem beszélt-e el valamit? A tanu így felelt:

— Mindig csak jót mondott a családról és csak az utóbbi időben említette egyszer, hogy a helyzet nem lehet valami jó, hiszen Angersteinnek egy igaz szót sem mondanak, az igazgató ur pedig nem hisz sem az Istenben, sem az emberekben.

A vádlott ezeknél a szavaknál felállott és a tanuhoz fordult:

— Valóban mondtam ilyet?

— Igen, — felelte.

Angerstein erre fejét rázva, újra leült a vádlottak padjára. Különösen izgalmas volt Durr Ottónak, a meggyilkolt segédkerész apjának a kihallgatása. A vádlottak padja fele fordulva, tekintetét szuróan a vádlottra irányozta és emelt hangon mondotta:

— Fiam a végzetes napon majdnem egy órát késett. A kiismerültségtől olyan mély álomba merült, hogy egyáltalán nem is akart felkelni. Azt mondta az anyjának, hogy valami rettenetes álmodott, de erre nem ad semmit. Amikor az anyja faggatta, hogy mit álmodott, azt mondotta, hogy mindenféle csak vért és vért látott. Ez volt az utolsó szava, amit az anyja tőle hallott.

A tanu vallomása közben Ar-

gerstein fejét a tenyerébe temette. Az elnök kérdésére még kijelentette Durr, hogy fia gyakrabban beszélt az Angerstein-házban ülő kódó viszonyokról. Néhány nappal a gyilkosság előtt azt mondotta, hogy ezeknél a gazdag emberekkel minden rendben minden. Angerstein felesége szinte megjósolta neki, hogy valami borzasztó dolog fog történni. Elmondották még a tanuk, hogy Angerstein két héttel a gyilkosság előtt majdnem minden órában magához hívatta az iroda alkalmazottait és kertészeit. A tanuk véleménye szerint ezzel az eljárásával ahhoz akarta hozzászoktatni őket, hogy hívására azonnal jelentkezzenek.

Okolicsányi,

az árverezési hiéna.

Megdölt Pödör cinkosának védekezése.

(Budapest, július 10.) A Leirer Amália meggyilkolása ügyében megindult vizsgálat során olyan súlyos vallomás hangzott el a vizsgálóbíró előtt, amely megdönti a bűnrészességgel vádolt Okolicsányi László védekezését. Ma délelőtt ugyanis a vizsgálóbíró előtt megjelent Dietrich József, az Állami Árverési Csarnok becsüese, aki bejelentette, hogy a Teréz-körúti gyilkosság ügyében egy eddig ismeretlen, súlyosan terhelt körülményről kíván vallomást tenni.

Dietrich elmondta, hogy Okolicsányi a gyilkosság idejét megelőzőleg hónapokig járt az árverésekre. Állandóan vett ékszereket, értéktárgyakat, bútorokat, melyeket azután drágábban továbbadott. Az árverésen történt, hogy december első napjaiban ketten megismerkedtek Leirer Amáliával. Ettől kezdve Okolicsányi és Leirer Amália folyton együtt jártak az árverésekre. Egy alkalommal karácsony előtt, mikor a leány nem jött el, Okolicsá-

nyi elmondta Dietrichnek, hogy lenjárt Leirer Amáliánál. Arra, hogy december huszonegyedikén Okolicsányi estig lett volna az árverésen, nem emlékszik.

Egyébként Herman Béla főhadnagy, a balassagyarmati ügyészségnéi család miatt feljelentést tett Okolicsányi László ellen. A feljelentésből kitűnik, hogy Okolicsányi fizetést is tartott fenn Zabaron Hermannal együtt. Hermann most azzal vádolja Okolicsányit, hogy ez az üzletükben elraktározott cukor nagyrészt tudta nélkül Csehszlovákiába csempészte és ezzel mint társát megcsalta őt. Kitűnik a feljelentésből az is, hogy a balassagyarmati hatóságoknál már három éve folyik eljárás Okolicsányi ellen különböző csempészési ügyekben.

A Bűn asszonya

Ledererné egyetlen őszinte vallomása

— Nem gondoltak arra, — kérdezték a tárgyalás közben a gyilkos asszonyt — hogy mi lesz a következménye cselekedetüknek?

— Azt hittük, — hallatszott a csodálatosan együgyű felelet, — hogy nem fogják keresni a henteset. Hogy nem fog hiányozni senkinek...

Ime, az egyetlen őszinte vallomás. Olyan döbbenetesen ostoba és vak, amilyen csak maga a bűn lehet. Ha azt kérdezzük: mi a bűn? feleletként azt halljuk: a lélek különböző fokú elvetemültsége. De hihetjük azt is: hogy a legsötétebb szerencsétlenség. Láthatatlan Kain-bélyeg, amellyel úgy születik a világra a boldogtalan delikvens. Ezek: a született gyilkosok. Se nem a nyomor, se nem a helyzet hajtja őket a legszörnyűbb bűnre, hanem a predestináltság. Miért nem öl a betörő, aki kasszákat fur ki, lakatokat fészit fel, lakásokba tör be, nagyon gyakran úgy, hogy előtte fekszik az ágyban és alszik, akit ki akar rabolni, anélkül, hogy reperitóriájába fel volna véve a gyilkosság? Vajon ez a betörő annyira egészséges és tisztán látó elme, aki nagyon jól tudja, hogy nincs olyan bűn, a melyre a nap reá ne világítana és azt is tudja: hogy halálnak halál a büntetése? Vagy pedig talán vérmérséklete és mondjuk így — erkölcsi felfogása — tiltakozik a vérontás ellen? Hányszor olvassuk és halljuk, hogy a betörőt rajtacsipik, mire ez árkon-bokron keresztül menekszik. Epp így rá is lehetne üldözőjére, vagy kést foghatna reá. És ez az eset ritkábban fordul elő.

Miért? Mi a bűn? — kérdezzük újra. Fokozatok láncolata és a bűnösök közül, a láthatatlanul legszerencsétlenebbek lesznek olyan vak-sággal megverve, hogy sorsuk menthetetlenül elveszithesse őket? Sötét, fájdalmas probléma. Ugy kell lenni, hogy a bűn vonzza az arra született lelket, mint ahogy az öngyilkosságra megjelöltet vonzza: a víz, vagy a mélység. Megfejtethetetlen titok vagy, emberi lélek és gyónásod még halálos percében is — hazugság. Nem ismer: sem a bíró, sem az orvos, sem a pap. Csak Istened, aki teremtett...

Próbálható a fogkrémek százát.
A Farmodont-nak ugysem találod [mását!]

Ben Arolly bey, ^{az is-} ^{mert} grafológus és tenyérjós naponta fogad 8-12. és 2-6-ig a temesvári Korona szálló II em. 69. sz. szobájában.

Idegenek Temesvárott csak a Royal-barban mulatnak.

KÖZGAZDASÁG

Különvonatok az aradi mintavásárra.

Felhívás az oradeamari, aradi és cluj kereskedelmi és iparkamarához

Kaptuk az alábbi levelet: Az áruminta vásárok látogatottsága a jó közlekedéstől függ. Az augusztus 1-10-iki aradi mintavásárra Vascau-Cluj és Satu-Mare felől beérkező utasok Oradea-Mare állomáson jó csatlakozást nem mindig találnak. Állomástunkra beérkezik a vegyesvonat Clujról reggel 6 óra 37 perckor. Vegyesvonat Vascauról reggel 7 óra. Vegyesvonat Satu-Mareról reggel 7 óra 25 perckor. Személyvonat Bucuresti-Clujról reggel 8 óra 20 perckor. Az utasoknak nálunk kell vesztegelni a délután 13 óra 12 perckor induló vegyesvonatig, mellyel Aradra este felé 17 óra 52 perckor beérkeznek. A kereskedelmi és iparkamarák feladata, hogy a mintavásár tartamára a közlekedés orvoslását kérjék a vasúti hatóságoktól. A segítség az volna, hogy a CFR, a vásár tartamára mintavásári vonatot indítson, mely induljon Oradea-Mare állomásáról reggel 8 óra 33 perckor és Aradra beérkezne délelőtt 12-13 óra között. A visszatérő vonat induljon Arad-

ról 15-16 óra között, beérkezne Oradea-Mare állomásra 19-20 óra között és csatlakozást nyer a 20 óra 13 perckor induló Cluj-Bucuresti személyvonathoz. Aki Oradea-Mare állomásról reggel 5 órakor a timisoarai személyvonattal Aradra indul, oda érkezik reggel 10 óra 2 perckor és ügyeit elintézte, délután 15-16 óra között a mintavásári vonattal visszatér és este itthon van. Egy ilyen vonatpárt kívánatos volna egyébként — függetlenül a mintavásártól — naponta járattatni. További intézkedés volna, ha az Oradea-Mare állomásról éjjel 1 órakor Sighet felé induló személyvonat a vásár tartamára várja be az Aradról 1 óra 35 perckor beérkező személyvonatot. Nem kellene 35 perc miatt itt vesztegelni reggel 5 óra 55 perckor induló gyorsvonatig, illetve a reggel 8 óra 50 perckor induló személyvonatig. Szükséges, hogy a kereskedelmi és iparkamarák sürgősen intézkedjenek. Oradea-Mare, 1925. július 10. *Eles Samuel CFR.* felügyelő.

Javul a lej

Zürichben 2.52.50, Párisban 10.20 a lej.

A legújabb tőzsdei jelentések váratlan és kellemes meglepetéseket hoztak a lej kurzusában. A lej úgy Párisban, mint Zürichben hatalmas ugrásokkal halad felfelé a pénzügyi körök véleménye szerint ez az őszi szokásos javulás kezdetét jelenti a lej emelkedése tartós lesz. A román valutakurzus emelkedésének mindjárt jelentkezett a hatása is. A nyugati valuták egyszerre olcsóbbak lettek az aradi piacon, a bankokban megelégnél az üzlet és a kereskedők szívesen fedezték magukat fontban, dollárban, svájci frankban és szokolban. Az egyik aradi nagybankban az utóbbi három nap alatt 45 millió lej devizaforgalom volt, ami messze túlhaladja az emelkedés előtti forgalmat.

HELYI VALUTAÁRAK. (Július 10.) Francia frank 10, svájci frank 39, dollár 206, angol font 1000, szokol 6, lira 8, dinár 3.60, márka 50, osztrák schilling 30, magyar korona 330. *Kifizetések:* Páris 9.95, Zürich 40.80, Newyork 208, London 1020, Prága 6.25, Milánó 7.80, Belgrád 3.70, Berlin 50.25, Bécs 29.80, Budapest 335.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (Július 10.) Berlin 122.62.50, Amsterdam 206.50, Newyork 515.62.50, London 2503.50, Páris 24.15, Milánó 18.85, Prága 15.25, Budapest 0.0072.55, Belgrád 9.05, Bucuresti 2.52.50, Varsó 0.00098.70, Bécs 0.0072.50.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT. (Július 10.) Berlin 122.60, Amsterdam 206.40, Newyork 515.10, London 2504, Páris 24.20, Milánó 19, Prága 15.25, Budapest 0.0072.50, Belgrád 9.05, Bucuresti 2.52.50, Varsó 0.00098.70, Bécs 0.0072.55.

A ZÜRICH UTŐTŐZSDÉN a lejt 2.52.50-el jegyezték.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Július 10.) *Kifizetések:* Páris 9.85, London 1018, Newyork 209, Milánó 7.75, Zürich 40.80, Bécs 29.80, Prága 6.20. — *Valuták:* Napoleon 780, aranymárka 50, leva 1.48, török lira 1.12, angol font 1010, francia frank 10.20, svájci frank 40.40, lira 7.80, drachma 3.60, dinár 3.60, dollár 207, lengyel márka 39, osztrák korona 31, magyar korona 30, szokol 6.20.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI. — (Július 10.) Prága 2106-2118, szokol 2106-2122, Belgrád 1250-1258, dinár 1230-1252, Newyork 70.980-71.410, dollár 70.580-71.410, Páris 3331-3351, frank 3336-3366, Bucuresti 340-342, lej 345-349, Szófia 502-511, Ister 502-510, Milánó 2629-2649, lira 2634-2656, Berlin márka 16.865-16.965, Zürich 13.780-13.860, svájci frank 13.800-13.900, London font 345-347.000.

— **Tömörültek a cséplőgéptulajdonosok.** Az aradmegyei cséplőgéptulajdonosok gyűlést tartottak és saját érdekeik megvédeése céljából megalakították az aradmegyei cséplőgéptulajdonosok szövetségét. A szövetség ügyvezető igazgatója Fényes Kálmán volt fűtőlázi főnök lett.

Klára elbukott...

Egy fiatal leány szomorú kálváriája. — Két esztendői hányattatás után a rendőrség börtönébe.

(Saját tudósítónktól.) A mesebeli királyfit várta, szépségében, a szőke haja varázslatában hitt, remélt és bizakodott Bihari Klára és most ott a neve a rendőri telefonkönyvben. Ő maga pedig tíz napi fogságban ül, aztán pedig visszik, küldik a toloncolás szomorú útján valahová magyarországi szülőfalujaiba... Bihari Klára 19 éves, feltűnően szép és rövid két év alatt borzalmasan lezüllyedt. Tavalyelőtt jött át a magyar határon, élte az éhség, a nincstelenség és menekülése a szenvedések, a megpróbáltatások golgotája lett. Ahogyan ő maga mesélte el ma reggel a rendőrségen, nagyon változatos volt életének ez a két éve. Aradra érkezése után valami régi rokonnak után utalozódott, akik azonban már négy-négyen elköltöztek Aradról. Volt egy kis pénze, édegetett belőle egy darabig, aztán mikor már a nyomor nagyon közel állt szobája küszöbéhez, egy hirdetés alapján egy ismert aradi fiatal festőhöz került jól-rosszul fizetett modellnek. És a fiatal lány utókért a modellek sorsát: előbb egy, aztán sok barátja lett, akikkel addig járt vidám dárúdókora, kávéházba, a míg egy aradi mulatóhelyre került. Itt is cifra volt az élet egy darabig, suhogó selyemruhák, lakik félcipők, az „átültetett virág” még mindig lobogva élt, míg aztán egy reggel a kórházba vonsozta a be betegség. Mikor felébredt, félt vissza menni a birtanyára, állást próbált szerezni, de több helyen felismerték és elutasították. A spórolt pénz is lassan elfogyott és Bihari Klára most már végképen az utcán maradt. Innen szedte fel az elmúlt hajnalban a rendőrségem és most az aradi rendőrség fogdájában ül, kalap nélkül, félre tapasztott félcipőben, de feltűnő selyemruhában és olyan nagyon sápadtan, olyan nagyon köhögösen, mint a Halál...

MOZI

xx Az aradi Marosparti nyári mozgószínházban szombat és vasárnap bemutatóra kerül „A havasi komédia” vígjáték, csodaszép felvételekkel a hó és jég birodalmából és „Egy görbe éjszaka” című kitűnő humorú vígjáték. Kezdeté pont háromnegyed 10 órakor. Közkívánatra hétfőn és kedden: „A három árva” kerül reprizre!

xx Ma mutatja be az aradi Apolló a „Nők ellensége” című filmremekét. Az American Film Comp. Blasco Ibanez spanyol író regénye után készítette el ezt a közkezdelt filmszenzációt, mely az egész világot bejárta és mindenütt az érdeklődés középpontjában állott. A főszerepeket Alma Rubens és Lionel Barrymore játsszák. A „Nők ellensége” keddig marad az aradi Apolló műsorán. Az

előadások 5, 7 és egynegyed 10-kor kezdődnek.

xx Az aradi Uránia szombati bemutatóján „A megtért bűnös” című kalandorfilm kerül műsorra. A film hétfőig marad az Uránia műsorán. Előadások 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

STIPHANE NEVESTEN

*A temesvári színház műsora. Szombat: Tisztelem a régi szeretőmet. Vasárnap délután 3 órakor: Nótás kapitány. Vasárnap délután 6 órakor: Tisztelem a régi szeretőmet. Vasárnap este 9 órakor: Csirkefogó (bemutató előadás). Hétfő este 9 órakor: Csirkefogó.

Felolós szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurati Prefectura Judetului.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

FELHÍVÁS!

Egyik ügyfelem átvenni szándékozik Krámer Jenő aradi kereskedőnek az Arad Bul. Reg. Ferdinand 29. szám alatt levő üzletét. Ennélfogva felhívom fentnevezettnek hitelezőit, hogy követeléseiket irodámban (Arad, Bul. Regina Maria 9.) f. hó 13-ik napjának d. u. hat órájáig a törvényes következmények terhé mellett jelentsék be.

Arad, 1925. július hó 10-én.

Dr. Cottoiu Romulus
ügyvéd.

Ha szép akar lenni, használjon **Kulka-féle** Lillomtel-orómet, Lillomtel-szappant és Lillomtelport. Kapható kizárólag: Városligetgyógyászati és „Pekete Sas”-hoz, Timisoara, Str. György-tér.

ÉRTESÍTÉS!

Nagyrabecsült pártfogóim szíves tudomására adom, hogy

börkereskedésemet Arad, Bulevardul Rogele Ferdinand (Boros B.-t.) 37. sz. alá helyeztem át.

További szíves pártfogást kér:

1925

Merkler Pál.

VENDÉGLŐ

Jó felszereléssel, kuglisóval, lakással, közeli élénk nagykereskedésben, központban, állomásközelben közelében eladó. Kiszárolagos megbízott

Győrffy „Mures” Irodája Arad, Str. Unirel (Fáblán Gábor-uca). 15178

Butor-üzlet

megszüntetés miatt butorok jutányos árban, részletezésre is beszerezhetők:

Garai Károlynál,

Arad, Str. Gheorghe Lazar 5.
(-) Uránia mozi mellett. (-) 3665

